

Mishnah Shekalim, chapter 3

משנה שקלים פרק ג

(1) [All of the shekalim were brought to the Temple chamber and] at three periods of the year they withdrew [funds] from the [Temple] chamber [and filled up three chests each containing three se'ah]; fifteen days before Pesah, fifteen days before Shavuot and fifteen days before Sukkot. [They did not withdraw for the whole year at one time because the shekel of those who contributed their but resided at a distance had not yet arrived.] These are also the periods [set by the Rabbis] for the tithing of animals [i.e., they instituted that fifteen days before each holiday, one may not slaughter their newborn animals, unless they had been tithed, this was done to ensure a supply of meat for the pilgrimages]; these are the words of Rabbi Akiva. Ben Azzai says: [The periods are] on the twenty-ninth of Adar [since according to Ben Azzai the Adar before Pesah was always 29 days, thus fifteen days before Pesah is always the twenty-ninth of Adar], the first of Sivan [five days before Shavuot, thus allowing more time for new animals to be born] and the twenty-ninth of Av [to avoid tithing animals born in one year with animals born in the following year, according to those who maintain that the beginning of the New year for tithes is the first of Tishrei]. Rabbi Elazar and Rabbi Shimon say: On the first of Nissan [two weeks before the festival], the first

רבנו עובדיה מברטנורא

א בשלשה פרקים בשנה תורמין את הלשכה: כל השקלים היו נותנין לתוך לשכה אחת שבמקדש, ושלוש פעמים בשנה נוטלין ממנה ונותנים לתוך שלש קופות שכל קופה היתה משל שאין, כדי לקנות מהן קרבנות צבור. ולא היו נוטלים הכל בפעם אחת לצורך כל השנה. לפי שהרוקים לא הביאו עדיין כל שקליהם: **בפרוס הפסח.** חמשה עשר יום קודם המועד קרי פרוס המועד, לפי ששלשים יום קודם הרגל שואלים ודורשים בהלכות הרגל, ופרוס הוא לשון פרוסה דהיינו חצי: **והן גרנות של מעשר.** שלשה פרקים הללו הן שלש גרנות של מעשר בהמה, שזמנים אלו קבעו חכמים למעשר בהמות שנולדו. וכמו שהגורן קובעת למעשר דגן, כך זמנים אלו קובעים לאסור הבהמות שנולדו באכילה עד שיעשר, אבל קודם הפרק מותר לאכול אע"פ שלא עישר. וקבעו חכמים הנהך תלתא זמני למעשר בהמה כדי שיהיו בהמות מצויות לעולי רגלים, דאף על גב דמותר למכור ולשחוט ולאכול כל זמן שלא הגיע מועד הגורן, אפילו הכי לא שחטי להו אינשי עד דמעשרן, דניחא ליה לאינש לקיומי מצוה בממוניה בדבר שאין חסר בו כלום כגון מעשר בהמה שהוא עצמו מביא מעשר ואוכלו שלמים, ואם לא היו מעשרים בשלשה פרקים הללו היו הרבה נמנעים למכור לפי

of Sivan [concurring with Ben Azzai] and the twenty-ninth of Elul. Why did they say the twenty-ninth [of Elul] and not the first of Tishrei [which is two weeks before Sukkot]? Because that day is a festival [Rosh HaShanah] and since one can not tithe on the festival [due to the marking of the tenth] thus they advanced it [one day] to the twenty-ninth of Elul (Bekhorot 58a).

(2) They withdrew [funds] out of the [Temple] chamber into three chests, each having a capacity of three se'ah. They were marked: Aleph, Bet and Gimmel [according to the order in which they were filled and they were

spent in the same order]. Rabbi Yishmael says: They were marked in Greek: Alpha, Beta and Gamala [in fulfillment of the verse regarding Yefet: "May he dwell in the tents of Shem" (Genesis 9:27)]. The one who withdrew the appropriation did not enter the treasury chamber wearing a hemmed cloak, nor with a shoe or a sandal, nor with *tefillin* or an amulet, lest he become poor and people say: He became poor because of sinning [by stealing] in the chamber. Or, conversely if he became rich and people say: He became rich from the appropriations of the chamber. For it is one's duty to be free of blame before man as before G-d. As it states: "And you shall be guiltless from the Lord and from

רבנו עובדיה מברטנורא

שלא עשרו ולא היו בהמות מצויות לעולי רגלים: **בן עזאי אומר בב"ט באדר**. טעמייהו דכל הני תנאי ומחלקותן מפורש פרק בתרא דבכורות: **ב תורמין את הלשכה**. מפרשיין השקלים מן הלשכה שהיו השקלים מונחים שם, ונוטלין מהן בשלש קופות, כל קופה מהן של שלש סאין. ורמב"ם כתב שממלאין תחלה שלש קופות גדולות של ב"ז סאין ומהן תורמין לשלש קופות קטנות של תשע סאין. ובחנם דחק לומר כן: **וכתוב עליהן א' ב' ג'**. לידע איזו נתרמה תחלה, וממנה היו קונים קרבנות צבור ראשונה, ואחר כך מן השניה, ואחר כך מן השלישית: **יוניית כתוב עליהן**. היו רגילים ביוניית משום דכתיב (בראשית ט) יפת אלהים ליפת וישכון באהלי שם, יפיפתו של יפת ישכון באהלי שם, ואין לך לשון יפה בבני יפת כמו לשון יוניית: **פרגוד חפות**. כשהמלוכוס חרוך וכופלין אותו מלמטה, אותה השפה הכפולה קרייה פרגוד חפות. ואין התורם נכנס עם השפה כפולה ההיא במלוכוס, שלא יחשדוהו שנתן לתוכה ממעות הלשכה: **ולא בתפילין ולא בקמיע**. שלא יאמרו התיר התפר ונתן

באחד בסיון, בעשרים ותשעה באול. מפני מה אמרו בעשרים ותשעה באול, ולא אמרו באחד בתשרי, מפני שהוא יום טוב, ואי אפשר לעשר ביום טוב, לפיכך הקדימוהו לעשרים ותשעה באול: **ב בשלש קפות של שלש שלש סאין תורמין את הלשכה**, וכתוב בהן אל"ף ב"ת גימ"ל. רבי ישמעאל אומר, יוניית כתוב בהן אלפ"א בית"א גמל"א. אין התורם נכנס לא בפרגוד חפות, ולא במנועל, ולא בסנדל, ולא בתפילין, ולא בקמיע, שפא יעני, ויאמרו מעון הלשכה העני, או שפא יעשיר, ויאמרו מתרומת הלשכה העשיר. לפי שאדם צריך לצאת ידי הבריות כדרך שצריך לצאת ידי המקום, שנאמר (במדבר לב) והייתם נקיים מיי ומישראל, ואומר (משלי ג)

Israel” (Numbers 32:22). And it further states: So shall you find favor and good understanding in the sight of G-d and man” (Proverbs 3:4).

(3) Members of Rabban Gamliel's family would enter the chamber with the shekel between their fingers and throw it in front of the one removing the funds, while the one removing the funds purposely pushed it into the [removal] basket [thus making sure

that their shekel were actually used to purchase public offerings]. The one who removed the funds did not remove it until he called out to them: Shall I remove it? And they said to him: Remove it, [he called out again, Shall I remove it? and they answered,] Remove it, [Shall I remove it?] Remove it, three times.

(4) When he made the [first] removal he covered that [shekel] which was leftover with leather covers [and thus half shekel arriving later from people residing further away would be placed on top of the covers], when he made the second removal he again covered that [shekel] which was leftover with leather covers but at the third [and last] removal he did not cover. [The reason the leftover was covered] lest he forget and remove from [the leftover] shekel that had a removal already [rather than removing from the new shekel which arrived later]. The first removal was made from [the shekel received from the people of] the Land of Israel [who resided nearby and whose shekel reached the Treasury first], the second [removal] from the [shekel of the people of] surrounding cities and the

רבנו עובדיה מברטנורא

בתוכן מעות: **ג וזרקו לפני התורם**. מתכוונים היו שיפלו שקליהם לתוך הקופה ויקנו מהם קרבנות צבור, ולא יהיו משיירי הלשכה: **שלוש פעמים**. על כל פעם ופעם היה אומר אתרום והם אומרים לו תרום. וכן דרך לשון חכמים להיות משולש. ודוגמתו מצינו בעומר, מגל זו מגל זו, אקצור אקצור אקצור. וכן חלוץ הנעל חלוץ הנעל חלוץ הנעל שלש פעמים: **ד תרם את הראשונה ומחפה בקטבלאות**. תרומה ראשונה שהיתה בפרוס הפסח. לאחר שתרם אותה היה מכסה כל השקלים הנשארים בלשכה בקטבלאות דהיינו עור שלוק, כדי שיתנו עליו השקלים שיביאו ממדינות שסביב ארץ ישראל שלא יכלו להביא קודם הפסח, ומביאים מפסח ועד עצרת ונותנים אותם על גבי הקטבלא כדי שיתרום מהן בפרוס העצרת ולא יתרום מן הדבר שתרם כבר בפרוס הפסח. ואחר שתרם בפרוס העצרת חזר וכסה על המעות חזר וכסה כל המעות שבלשכה בקטבלאות, ונותנין עליהם כל השקלים

ומצא חן ושקל טוב בעיני אלהים ואדם: **ג של בית רבן גמליאל (היה) נכנס ושקלו בין אצבעותיו, וזרקו לפני התורם, והתורם מתכונן ודוחקו לקפה. אין התורם תורם עד שיאמר להם, אתרם. והן אומרים לו, תרם, תרם, תרם, שלש פעמים: ד תרם את הראשונה ומחפה בקטבלאות, שניה ומחפה בקטבלאות. שלישית לא היה מחפה, שפא ישכה ויתרם מן הדבר התרום. תרם את הראשונה לשם ארץ ישראל, ושניה לשום**

third [removal] from [of the people of] בְּבָבֶל וְהַשְׁלִישִׁית לְשׁוֹם בְּבָבֶל
 Babylon, Media and [other] distant וְלְשׁוֹם מְדִינֹת הָרְחֹקוֹת:
 countries.

רבנו עובדיה מברטנורא

המביאים מבבל וממדי ומן המדינות הרחוקות ותורמין מזה בפרוס החג. ועוד לא היה מחפה, שאין עוד תרומה אחריה: **הראשונה לשם ארץ ישראל.** שהם שלחו שקליהם תחלה, שהאחרים עדיין לא הביאו: **לשום כרכים המוקפים.** הסמוכים. כמו עמון ומואב וכיוצא בזה. ודוגמתו לתרום שלא מן המוקף (גיטין ל:), אין מקיפין בבועי (חולין מו:). ומכל מקום בכל פעם ופעם היו תורמין על שם כל ישראל על הגבוי ועל העתיד לגבות. ולא הזכיר התנא חלוקי מקומות הללו אלא להודיעך שתיקנו שלשה פרקים אלו לפי שאז יתקבצו כל שקלי ישראל:

eMishnah.com